

Yrityskaupan hyväksyminen: Alfa Laval AB / Neles Oyj

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV") on 31.8.2020 ilmoitettu järjestely, jossa Alfa Laval AB hankkii määräysvallan Neles Oyj:ssä.

1 Yrityskaupan osapuolet

Alfa Laval AB ("ilmoittaja" tai "Alfa Laval") on julkisen kaupankäynnin kohteena Nasdaq Stockholm AB:n pörssilistalla oleva yhtiö, joka tarjoaa maailmanlaajuisesti lämmönsiirto-, erottelu- ja nesteidenkäsittelyteknologioihin pohjautuvia tuotteita ja ratkaisuja. Yhtiön tuotteita käytetään muun muassa elintarvikkeiden, kemikaalien ja lääkkeiden tuotannossa; konepaja-, jalostus-, kaivos-, ydinvoima- ja meriteollisuudessa sekä ilmastointiratkaisuissa.

Neles Oyj ("kohde" tai "Neles") on julkisen kaupankäynnin kohteena Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla oleva yhtiö, joka tarjoaa maailmanlaajuisesti virtauksensäätöratkaisuja ja -palveluita. Yhtiö tarjoaa, suunnittelee, valmistaa, jakelee sekä huoltaa venttiilejä ja toimilaitteita. Yhtiön toiminta on painottunut näiden ratkaisujen tarjoamiseen useille eri teollisuudenaloille kuten esimerkiksi sellu- ja paperiteollisuudelle sekä öljyn- ja kaasunjälöstukseen. Neles Oyj muodostettiin 1.7.2020 Metso Oyj:n osittaisjakautumisen seurauksena.

2 Relevantit markkinat

Molemmat yrityskaupan osapuolista tarjoavat nesteiden kuljetukseen ja säätelyyn tarkoitettuja tuotteita. Alfa Lavalin nesteenkäsittelytuotteita käytetään ja ne on suunniteltu yksinomaan hygieenisiin sovelluksiin, kuten juomien, maitotuotteiden, elintarvikkeiden, farmaseuttisten tuotteiden ja henkilökoh- taisten hygienia tuotteiden valmistukseen. Tuotteet käsittävät säiliöitä ja säi- liöiden puhdistuslaitteita, putkia ja liittimiä, venttiilejä ja toimilaitteita, venttii- liautomaatiotuotteita, sekoituslaitteita ja pumppuja. Alfa Laval myy venttiilejä ja toimilaitteita yhtenä komponenttina. Neles puolestaan tarjoaa virtauksen- säätöratkaisuja ja suunnittelee, valmistaa, jakelee sekä huoltaa nesteiden käsittelytuotteista ainoastaan venttiilejä ja toimilaitteita, mukaan lukien vent- tiiliautomaatiotuotteita, joita käytetään pääasiassa raskaassa teollisuudessa. Lisäksi Neles tarjoaa venttiili-instrumentaatiotuotteita sekä varaosia ja huol- topalveluja pääasiassa omille venttiileilleen.

Ilmoittajan mukaan venttiilit luokitellaan tyypillisesti niiden loppukäyttötoi- mialojen perusteella, jotka voidaan jakaa kahteen yläluokkaan: *hygieeniset käyttösovellukset* ja *raskaan teollisuuden käyttösovellukset*. Ilmoittajan mu- kaan raskaan teollisuuden sovelluksissa käytettävät venttiilit ovat hyvin eri- laisia kuin hygieenisissä sovelluksissa käytettävät venttiilit. Venttiilit ovat usein erikokoisia, niillä on hyvin erilainen muotoilu ja ne valmistetaan eri

materiaaleilla.¹ Ilmoittajan mukaan käytetyn venttiilin tyypistä, muodosta, toimintatavasta tai koosta riippumatta raskaassa teollisuudessa käytettävien venttiilien ja hygieenisten venttiilien välillä ei ole korvattavuutta. Raskaan teollisuuden käyttöön tarkoitettujen ja hygieenisten venttiilien valmistajat eivät siten ilmoittajan mukaan kilpaile keskenään eivätkä valmistajat pysty helposti siirtymään venttiilien valmistuksesta toiseen.

Alfa Lavalin tuottaessa venttiilejä ainoastaan hygieenisiin sovelluksiin ja Nelesin tuottaessa venttiilejä pääasiassa raskaan teollisuuden sovelluksiin,² ilmoittaja katsoo, että yrityskaupan arvioinnin kannalta on riittävää tarkastella osapuolten markkina-asemaa *venttiilien valmistuksen ja myynnin kokonaismarkkinoilla*, sisältäen kaikki mahdolliset eri venttiilit niiden loppukäyttötoimialasta riippumatta. Ilmoittajan mukaan yrityskauppa ei aiheuta kilpailuongelmia myöskään millään vaihtoehtoisella markkinamäärittelyllä riippumatta siitä, tarkastellaanko venttiilimarkkinoita venttiilien toimintojen, muodon tai toimintatavan mukaan.³

Ilmoittajan mukaan venttiilien valmistuksen ja myynnin maantieteelliset markkinat ovat *maailmanlaajuiset* tai *vähintään Euroopan (mukaan lukien Venäjä ja Turkki) laajuiset*. Vaikka EU:n tasolla on venttiileitä koskevaa sääntelyä, ilmoittaja katsoo, että Euroopassa ja sen maantieteellisessä läheisyydessä sijaitsevassa Turkissa ja Venäjällä toimivien markkinatoimijoiden olevan käytännössä samat ja kilpailuolosuhteiden muutoinkin olevan riittävän yhtenäiset, jotta aluetta on perusteltua tarkastella yhtenä markkinana.

KKV on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia ilmoittajan esittämän markkinamäärittelyn mukaisesti. Markkinamäärittely voidaan kuitenkin jättää avoimeksi, koska jäljempänä ilmenevin perustein yrityskaupan ei ole katsottu estävän kilpailua olennaisesti Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Ilmoittaja on esittänyt yrityskaupan osapuolien markkinaosuudet ensisijaisesti venttiilien valmistuksen ja myynnin maailmanlaajuisella sekä Euroopan laajuisella markkinalla (mukaan lukien Venäjä ja Turkki). Täydellisyyden

---

¹ Hygieenisten venttiilien on myös noudatettava muita venttiilejä tiukempia määräyksiä ja standardeja, joita esimerkiksi EHEDG (European Hygienic Engineering & Design Group) sekä FDA (Yhdysvaltain elintarvike- ja lääkevirasto) asettavat.

² Ilmoittajan mukaan Neles kuitenkin myy rajoitetun määrän venttiilejä elintarvike-, juoma- ja lääketeollisuudelle, mutta niitä ei käytetä prosesseissa, jotka edellyttävät hygieenisen tason puhtautta, eivätkä ne siten kilpaile ilmoittajan venttiilien kanssa. Nelesin tälle alalle myymiä venttiilejä käytetään sen sijaan tuotteiden tuotantoa tukevilla toiminnoilla.

³ Ilmoittaja tuo esiin, että Euroopan komissio on tunnistanut päätöskäytännössään (M.8207 – *Emerson Electric / Pentair*) myös venttiileistä erilliset *toimilaitteiden* sekä *venttiili-instrumentaatiotuotteiden* markkinat. Ilmoittaja katsoo kuitenkin, etteivät kyseiset markkinat ole yrityskaupan kannalta relevantteja, sillä osapuolten toiminta toimilaitteissa ei ole ilmoittajan mukaan päällekkäistä ja mahdollinen päällekkäinen toiminta venttiili-instrumentaatiotuotteissa on joka tapauksessa marginaalista.

vuoksi ilmoittaja on toimittanut markkinatiedot erikseen myös Euroopan (pois lukien Venäjä ja Turkki) ja Suomen laajuisilta markkinoilta.

Taulukko 1. Venttiilien valmistuksen ja myynnin kokonaismarkkinat (2019):

	Kokonaismarkkina (MEUR)	Ilmoittaja	Kohde⁴	Osapuolet yht.
<i>Maailmanlaajui- nen markkina</i>	[70 000–80 000] ⁵	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %
<i>Eurooppa (ml. Venäjä ja Turkki)</i>	[10 000–20 000]	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %
<i>Eurooppa (pl. Venäjä ja Turkki)</i>	[10 000–20 000]	[0–5] %	[0–5] %	[0–5] %
<i>Suomi</i>	[200–300]	[0–5] %	[10–20] %	[10–20] %

KKV:n pyynnöstä ilmoittaja on toimittanut markkinatiedot myös venttiilien kokonaismarkkinoita kapeampien alasegmenttien, raskaan teollisuuden käyttöön tarkoitettujen venttiilien ja hygieenisten venttiilien, osalta erikseen.

Taulukko 2. Raskaassa teollisuudessa käytettävät venttiilit (2019):

	Kokonaismarkkina (MEUR)	Ilmoittaja	Kohde	Osapuolet yht.
<i>Maailmanlaajui- nen markkina</i>	[70 000–80 000]	0 %	[0–5] %	[0–5] %
<i>Eurooppa (ml. Venäjä ja Turkki)</i>	[10 000–20 000]	0 %	[0–5] %	[0–5] %
<i>Eurooppa (pl. Venäjä ja Turkki)</i>	[10 000–20 000]	0 %	[0–5] %	[0–5] %
<i>Suomi</i>	[200–300]	0 %	[10–20] %	[10–20] %

⁴ Ilmoittajan mukaan kohteen markkinaosuudet sisältävät myös venttiilien huoltopalveluista syntyneen liikevaihdon, sillä Neles myy huoltopalveluitaan pääasiassa yhdessä venttiilien varaosien kanssa, eikä kohde pysty tuottamaan erillisiä liikevaihtotietoja näiden osalta. Ilmoittajan mukaan Alfa Laval ei tarjoa vastaavia huoltopalveluita.

⁵ Ilmoittajan mukaan arviot markkinoiden koosta vaihtelevat eri toimialaraporttien kesken [70–80] miljardista eurosta [90–100] miljardiin euroon. Ilmoittaja on kuitenkin esittänyt osapuolien markkinaosuusarviot alimman mahdollisen kokonaismarkkinan koon mukaan osoittaakseen, että osapuolten osuudet ovat vähäiset myös mahdollisimman kapeasti tarkastelluilla markkinoilla. Ilmoittajan mukaan arviot markkinoiden koosta pitävät sisällään myös toimilaitteet, venttiiliohjaimet sekä venttiiliautomaatiotuotteet, mutta niiden erottaminen venttiilien markkinoista ei ole mahdollista. Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

Taulukko 3. Hygieeniset venttiilit (2019):

	Kokonaismarkkina (MEUR)	Ilmoittaja	Kohde	Osapuolet yht.
<i>Maailmanlaajui- nen markkina</i>	[900–1 100]	[20–30] %	0 %	[20–30] %
<i>Eurooppa (ml. Venäjä ja Turkki)</i>	[300–400]	[30–40] %	0 %	[30–40] %
<i>Eurooppa (pl. Venäjä ja Turkki)</i>	[250–350]	[30–40] %	0 %	[30–40] %
<i>Suomi</i>	[0–10]	[40 – 50] %	0 %	[40–50] %

Ilmoittajan mukaan osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita venttiilien maailmanlaajuisilla kokonaismarkkinoilla ovat muun muassa Emerson Electric Co., Flowserve sekä Circor International, Inc. Edellä mainittujen yritysten lisäksi osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita Euroopassa ovat IMI Critical Engineering, Samson Group sekä KSB. Suomen valtakunnallisilla markkinoilla osapuolten tärkeimpiä kilpailijoita ovat taas Klinger Finland Oy, Kontram Oy, Tecalemit Flow Oy, Starline Valves Oy ja Oy Konwell Ab.

Raskaassa teollisuudessa käytettävien venttiilien markkinoilla Nelesin tärkeimmät kilpailijat ovat ilmoittajan mukaan samoja kuin venttiilien kokonaismarkkinoilla. Hygieenisten venttiilien markkinoilla Alfa Lavalin tärkeimpiä kilpailijoita ovat puolestaan GEMÜ, GEA, SPX Flow, Bardiani, Pentair sekä Kieselmann.

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajan mukaan yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus venttiilien maailmanlaajuisilla markkinoilla on marginaalinen. Ilmoittajan mukaan yrityskauppa ei aiheuta kilpailuongelmia myöskään mahdollisilla suppeammilla alasegmenteillä eli raskaan teollisuuden käyttöön tarkoitettujen venttiilien markkinoilla tai hygieenisten venttiilien markkinoilla.

Ilmoittajan mukaan yhdistynyt yritys kohtaa jatkossakin vahvaa kilpailua lukuisten kilpailevien toimittajien taholta niin maailmanlaajuisesti kuin alueellisestikin, samoin kuin Suomessa. Lisäksi ilmoittajan mukaan venttiilien sekä toimilaitteiden asiakkaat ovat suuria ja sofistikoituneita yrityksiä, jotka käyttävät merkittävää neuvottelu- ja ostajavoimaa. Yrityskauppa ei täten johda ilmoittajan mukaan määräävän markkina-aseman syntymiseen tai vahvistumiseen millään mahdollisella markkinamäärittelyllä eikä sillä ole rajoittavia vaikutuksia kilpailuun millään relevanteilla markkinoilla.

Viraston markkinakuulemisessa suurin osa lausunnonantajista on suhtautunut yrityskauppaan neutraalisti. Lausunnoissa on myös tuotu esiin, että

hygieenisten venttiilien sekä raskaassa teollisuudessa käytettävien venttiilien markkinoilla on runsaasti vahvoja toimijoita eikä yrityskaupalla näin ole negatiivisia vaikutuksia kilpailuun.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan ilmoitettu yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Osapuolten tuotteet eivät vaikuta olevan toisiaan korvaavia ja markkinamäärittelystä riippumatta markkinoille jää yrityskaupan jälkeen useita merkittäviä kilpailijoita. Viraston markkinakuulemisessa ei myöskään ilmennyt, että yrityskaupalla olisi haitallisia vaikutuksia.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Alfa Laval AB hankkii määräysvallan Neles Oyj:ssä.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

7 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa asiantuntija Oskar Kaskela, puhelin 029 505 3031, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

ylijohtaja

Timo Mattila

asiantuntija

Oskar Kaskela